

طنزآوران جهان نمایش

گردآورنده و مترجم:
داریوش مؤدبیان

نشر گویا

سرشناسه : ریش، کلود، ۱۹۲۹-۲۰۱۷م.

Rich, Claude, 1929-2017

عنوان و نام پدیدآور : طنزآوران جهان نمایش ۲۷/ نویسندگان کلود ریش،

پی‌یر شنو؛ گردآوری و ترجمه داریوش مودبیان.

مشخصات نشر : تهران : نشر گویا، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری : ۲۴۶ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۳۱۲-۰۲۵-۱

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

رده بندی کنگره : PQ۱۲۲۳

رده بندی دیویی : ۸۴۲/۹۱۴

شماره کتابشناسی ملی : ۸۸۵۰۳۷۱

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیپا

نشر گویا

خیابان کریم خان زند، روبروی ایرانشهر، پلاک ۸۹

تلفن : ۸۸۳۱۳۴۳۱ - ۸۸۸۲۸۸۸۴

www.gooyabooks.com info@gooyapub.com

gooya.publication
gooyabookstore

طنزآوران جهان نمایش

دفتر بیست و هفتم؛ بالاپوشی برای زمستان؛ عافیت باشه!

نویسندگان: کلود ریش، پی‌یر شنو

گردآوری و ترجمه: داریوش مودبیان

طراح جلد: مجید توکلی • صفحه‌آرا: آسیه عاصی

چاپ نخست: ۱۴۰۱ • تیراژ: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۱۲-۰۲۵-۱

چاپ: خانه‌ی فرهنگ و هنر گویا • حق چاپ از آن گردآورنده و ناشر است.

هرگونه استفاده نمایشی از نمایش‌نامه‌های این مجموعه منوط به موافقت‌نامه کتبی گردآورنده و مترجم است.

«این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است»

یادداشت ناشر

هنر نمایش، از روزگار دیرین، بخشی از فرهنگ جهانی ست که دور از هر رنگ و هر تعلقی می تواند ناشر اندیشه های بالا و بالای انسان در میان انسان ها و سرزمین های گوناگون باشد. هنر نمایش، این رسانه قدرتمند گروهی و جمعی، زبان جهانی گفت و گوی فرهنگ هاست.

هنر نمایش، در زیر بنا از فنی پیروی می کند که آن را «فن نگارش نمایش نامه» اش می نامیم و می خوانیم. بدیهی ست برای اینکه بتوانیم بنای رفیع «هنر نمایش» را رفیع تر و بلندمرتبه تر سازیم می بایستی سنگ های زیربنایش را محکم، استوار و بر حسب علم نمایش و فنون آزموده شده نگارش برگزینیم.

اینک بیش از هر زمان دیگر، هنر نمایش نیازمند حمایت است. و این حمایت نه فقط مالی که بیش از آن می بایست از جنبه علمی و فرهنگی این هنر صورت پذیرد.

مجموعه طنزآوران جهان نمایش، حاصل کوشش ها و پژوهش های علمی

و عملی پنج دهه اخیر یکی از پژوهندگان و دست اندرکاران راستین هنر نمایش در عرصه کمدی در این مرز و بوم است.

پیش از این، برخی از نمایش نامه های این مجموعه در بعضی از نشریه های تخصصی نمایش به چاپ رسیده و گردآورنده زیر همین عنوان «طنزآوران جهان...» بسیاری از این آثار را عرضه داشته است. اما اکنون، به همت نشر گویا، این مجموعه با غنای بیشتر در کمیت و کیفیت در طرحی نو و به شکلی وزین به چاپ می رسد و نشر می یابد.

سعی بر این است که بعضی از دفترها به یک یا دو تن از طنزآوران صحنه نمایش اختصاص یابند که نام آورترند و برخی از دفترها از دیدگاه ساختاری و با مضمونی به مقوله طنز نمایشی بپردازند، اما به خود می گوئیم و تکرار می کنیم تا هرگز فراموش نکنیم که روی سخن ما با دانش پژوهان، دانشجویان و دست اندرکاران هنر نمایش است، چه هم گردآورنده هم ناشر کوشش بر این داشته و دارند به همان اندازه که خود از خواندن به ویژه از ترجمه این آثار لذت ببرند، به خواننده خویش لذت ببخشند، اما با حفظ حرمت هنر نمایش و شأن والای خواننده، هرگز زمینه علمی و آموزشی این هنر را از نظر دور ندارند.

از سویی دیگر ناشر و گردآورنده امیدوارند بتوانند با عرضه این مجموعه، به جریان نمایش نامه نویسی ایرانی در درک ساختارها و شگردهای مناسب و برتر کمدی و روند رو به رشد اجرای نمایش های کمدی، کمکی هر چند ناچیز بنمایند.

فهرست

۱	بیشگفتار دفتر بیست و هفتم
۳	کلود ریش
۹	بالاپوشی برای زمستان
۱۱	پرده یکم
۴۵	پرده دوم
۷۱	پرده سوم
۱۰۳	نقدهایی بر این نمایش نامه
۱۰۹	پی بر شنو
۱۱۳	عافیت باشه!
۱۱۷	پرده یکم
۱۵۵	پرده دوم
۲۰۱	پرده سوم

پیشگفتار دفتر بیست و هفتم

آنچه که «کمدی» را از دیگر انواع هنرهای نمایشی جدا کرده و برتر می‌نمایاند، همانا گونه کون بودن آنست. اگر «تراژدی» همیشه یک مضمون کلی، ازلی و ابدی: سرنوشت و اضطراب انسان از آن را مخط‌نظر خود قرار داده؛ «کمدی» - جامع‌نگرانه و همیشه خردمپینانه - به انسان و پیرامون او نگریسته، انسان را به عنوان موجودی خاکی و اجتماعی دانسته و مناسبات خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی او را زمینه کار خویش قرار داده است. از همین روی تنوع موضوعی و مضمونی در کمدی و کمدی‌نویسی بسیار است و به پیرو آن تنوع در ساختار، بیان مضمونی و دیدگاه‌های بررسی موضوع سبب‌ساز تنوع در کمدی گشته و می‌گردد.

«انسان زمینی» تابع زمان و مکان تعریف می‌شود، پس کمدی همیشه تابع زمان و مکان است.

به همین سبب کمدی‌نویس می‌تواند در هر زمان و در هر مکان - با درک موقعیت اجتماعی و فرهنگی خویش - دست به هنجارشکنی و نوآوری بزند، همچنانکه بازیگر کمدی نیز به راحتی می‌تواند با تکیه به

متنی سخته و پخته، قابلیت‌ها و خلاقیت‌های خویش را بروز داده و فراتر از کلیشه‌های مستعمل، نوآوری را زمینه کار خویش قرار دهد.

از ابتدای تاریخ نمایش در سراسر جهان، آثاری در کم‌دی‌نویسی موفق بوده‌اند و پای از دایره زمان و مکان خویش فراتر نهاده‌اند که نویسنده‌شان با شناخت دقیق قواعد نگارش نمایشی و بهره‌گیری از الگوهای کم‌دی دست به هنجارگریزی و نوآوری دست زده‌اند.

برای بیست و هفتمین دفتر از مجموعه «طنزآوران جهان نمایش»، دو نمایش‌نامه‌نویس فرانسوی، با دو دیدگاه و دو سبک کاملاً متفاوت با یکدیگر را برگزیده‌ایم؛ هر دو اینها در دهه هفتاد سده پیشین به عرصه نمایش‌نامه‌نویسی روی آورده‌اند و در زمینه کم‌دی‌نویسی آثاری را عرضه داشته‌اند که در زمینه کار خود از نوآوری بسیار برخوردار بوده‌اند.

یکی، «تئاتر ابزورد» (پوچ‌گرایی) را زمینه کار خویش قرار داده، اما زبانی عام‌تر و ملموس‌تر را برگزیده‌ها جایی که مقبول خاص و عام تماشاگران تئاتر شده است: **کلود ریش**.

دیگری «تئاتر بلوار» (اصطلاحاً تئاتر مردم‌پسند)، وامدار تئاتر بورژوازی پارisi را زیر نظر داشته، اما با نوآوری در این عرصه، پایگاه این‌گونه از کم‌دی را ترفیع بخشیده، تا جایی که توانسته افشار گسترده‌تری از تماشاگران را به سوی این‌گونه از کم‌دی جلب کند و پای فراتر از مرزهای کشور فرانسه و حتا اروپا بگذارد: **پی‌یر بئینو**.

دربوش مؤدیان